

СХВАЛЄНО: педагогічною радою Кам'янківського ліцею Підволочиської селищної ради (протокол від <u>25.02.2025 року, № 5</u>)	ЗАТВЕРДЖЕНО: Директорка ліцею Оксана КУЧЕРАВЕНКО <u>наказ</u> від <u>25.02.2025 року, № 54-од</u> 
--	--

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

II СТУПЕНЯ

(7 клас НУШ)

**Кам'янківського ліцею
Підволочиської селищної ради
Тернопільського району
Тернопільської області**

на 2024- 2025 н.р.

Освітня програма Кам'янківського ліцею 7 класу на 2024-2025 н.р.

Розділ 1. Вступ

Освітня програма Кам'янківського ліцею (7 клас) розроблена на основі Типової освітньої програм закладів загальної середньої у 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898.

Реалізація освітньої програми здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;

- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;

- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;

- створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;

- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- 2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення

ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самотійно і в групі;

- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7 класу закладів загальної середньої освіти складає – 1137,5 годин/навчальний рік.

РОЗДІЛ 2. Цілі та завдання освітньої діяльності закладу освіти

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу ліцею:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

РОЗДІЛ 3. Навчальний план

Робочий навчальний план Кам'янківського ліцею для 7 класу розроблено за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів, затвердженою наказом МОН № 1120 від 09.08.2024 року.

Додаток 1

до наказу МОН України
від 09.08.2024 р. №1120

Навчальний план для 7 класу

Назва освітньої галузі		Кількість годин
Класи		7
<i>Інваріантний складник</i>		
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5
Математична	Алгебра	2,5
	Геометрія	1,5
Природнича	Біологія	2

	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1
Громадянська та історична	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	0,5
	Громадянська освіта	0,5
Технологічна	Технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Усього	На тиждень	27,5+3
<i>Варіативний складник</i>		
Німецька мова (індивідуальні заняття)		1
Основи християнської етики (спецкурс)		1
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		32,5

Розділ 4. Перелік модельних навчальних програм для 7 класу у 2024/2025 навчальному році

	Назви модельних навчальних програм	Предмети
1	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Заболотний В.В., Заболотний О.В.	Українська мова
2	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Архипова В.П., Січкарь С.І., Шило С.Б.	Українська література
3	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автор Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж. та інші	Зарубіжна література
4	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автор Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Трифан М.С. та інші	Іноземна мова (англійська)
5	Модельна навчальна програма «Математика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Бевз Г.П., Бевз В.Г., Васильєва Д.В., Владімірова Н.Г.	Математика

7	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Воронцова	Здоров'я, безпека та добробут
9	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В. та інші	Вступ до історії України та громадянської освіти
10	Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвіль О.Ю та інші	Технології
11	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т.І	Інформатика
12	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Івасюк О.М., Комаровська О.А., Кізілова Г.О та інші	Мистецтво
13	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. Автори Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Лакіза О.М та інші	Фізична культура

Розділ 5. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Освітня програма Кам'янківського ліцею ступенів передбачає досягнення здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити умовисновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
 Суспільствознавство Мистецтво
 Математика Природознавство
 Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ~ формування компетентностей;
- ~ розвитку компетентностей;
- ~ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ~ корекції основних компетентностей;
- ~ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей). Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
 - оновлення методичної бази освітньої діяльності;
 - контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
 - моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
 - створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Розділ 6. Оцінювання навчальних досягнень учнів

У 2024/2025 навчальному році освітній процес у закладах загальної середньої освіти спрямовують на реалізацію Державного стандарту початкової освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 року), Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 898 від 30 вересня 2020 року зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 972 від 30.08.2022), Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23 листопада 2011 року) з урахуванням досягнень впровадження концептуальних засад реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та подолання викликів, зумовлених особливостями освітнього процесу в умовах воєнного стану, зокрема і подолання освітніх втрат.

Головним завданням для вчителя/вчительки ***є забезпечення досягнення учнівством обов'язкових результатів навчання***, визначених Державним стандартом для певного циклу навчання.

Обов'язкові результати навчання описані в Державному стандарті через конкретні результати та відповідні орієнтири для оцінювання і мають бути досягнуті протягом опанування навчального предмета чи інтегрованого курсу освітньої галузі. Тому надзвичайно важливого значення набуває розподіл конкретних освітніх результатів, визначених Державним стандартом, у межах навчального року в 7 класі.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 7-их класів у 2024-2025 здійснюватиметься згідно наказу МОН України від 02 серпня 2024 р. №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

- формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
- коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
- орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
- мотиваційно-стимульовальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
- розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
- виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання.

Необхідно, звичайно, наголосити на тому, що *помітна вагома відмінність у підході до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти*, згідно наказу МОН України від 02 серпня 2024 р. №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» порівняно з попередніми Методичними рекомендаціями щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, які втратили чинність.

В чому ж відмінність? Не складно помітити те, що один з видів оцінювання, а саме *звичне для освітян поточне оцінювання, відповідно до оновлених чинних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, не є обов'язковим.*

Проте, враховуючи норми Закону України «Про повну загальну середню освіту», стаття 17 «Оцінювання результатів навчання учнів та їх атестація» основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання.

Узагальнивши результати вивчення питання *доцільності поточного оцінювання для оцінювання загальних результатів навчання*, варто наголосити на тому, що Закон України «Про повну загальну середню освіту» має вищу юридичну силу над наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 року №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання», відповідно *пропонуємо проводити поточне оцінювання результатів навчання, проте вважати його поурочним оцінюванням результатів навчання здобувачів освіти, що носить корекційний характер для подальшого формування стійких результатів навчання, та не враховувати поточне оцінювання для виставлення результатів тематичного оцінювання.*

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогам до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Семестрове та річне оцінювання може бути скориговане.

Свідоцтво досягнень складається з двох частин і передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми ліцею.

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 1093 від 02.08.2024, у **семестровому оцінюванні враховують результати контролю груп загальних результатів навчання**. Тому вважаємо за доцільне **в календарно-тематичному плані визначити відповідність кожного очікуваного результату**, якого необхідно досягти на уроці, певній групі загальних результатів, визначеній у Державному стандарті.

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Рекомендації) **семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних результатів за критеріями**, що наведені в Додатках 1 та 2 до Рекомендацій. **На підставі оцінок за окремі групи результатів виставляють загальну оцінку результатів навчання за семестр**. Оцінки за окремі групи результатів і загальну оцінку з семестр виставляють у класний журнал і свідоцтво досягнень. **Річне оцінювання здійснюють на підставі загальних оцінок за перший і другий семестри**.